(تمیرخان شوره) (پیرنجی یل) (سنتابر ۱۷ ۲۰ میلادی) (۱۳۳۵ هجریه) (۱۶ ذوالحجه) (ذهیر) ع

شورا

سماوات کازیتی، ۲۰ ع
۴ مناث، اکتی آیغه
شوندان ارغه مشترینی
یتمی.

کازیت ده اعلان ایتیف ازونو مرادی
بولغان آلتنی باسمه غه سویکن کشینی
راضین قبول ایته. اعلانی هر
سطر روونه ۲۵ کفیك آله بر
کرن باصغانغه. شوندان ارتق
باسدیرغانغه کیمده ایته.

خلقغه فایده سی عام مقاله لر ملیسه
کازیت ده باسف چیقاره جق، بیجده
باسیلمای قالغان مقاله لر قایتاریلماجق.

کازیتنی ادریسن الشدیرمغه سویکن کشی
۳۰ کفیك بیرسین. شولای توکل شو ادریس
نی الشدیرمای.

کازیت که یازمغه سویکن کشی که بزنت
ادریس شو تمیرخان شوره محمد میرزا
ماورایوف

Г.-Х.-Шура, Л. 5.
М. М. МАВРАЕВУ.

شو جمعه ده بر هر خمیس کون چیقاغان کازیت. شونو یوروتکن یولو: شریعت غه یاراشغان کوییده خلقغه علم هنرنی، ایش بیرشنی یاشاولوقنو بولدارین کوزستماق. داونکی بوسون اوزکه فاچه لقلانی آراسنده غی سیاسی ایشلنکی بوسون خبرلرین یازق خلقنی بیلیمن اهنیرین آز تیبرماق.

(حریت وبسرمان)

بیز، روسیه نی خلقی حریت نی هالی ارتده آلساقده «اوروپا» ده غی فاچه لیقلانی خلقی شو حریتنی یوز - ایکی یوز ییل آلیاقدوق آلدی. آنداغی خلق تمام ایرکنلك، اوز لیرسویکن کوییده یوروملکه اختیار تیزوقده آلدی. وامّا اولارآلغان حریتدان، ایرکنلك دن اولانی قولونده غی بسرمان لاغه بیرده فای توشمه دی؛ اولاغه حریتنی تاتووون کورملکه، آندان منفعت آلماغه قویمادی.

«اوروپا» نی خلقی حریت دگن زاتنی معناسین بیرآز باشغه چه آنغلای: اولار حریت «اوروپا» نی اوزلنی خلقینه خاص زاتدف اسینه کیله؛ بسرمان لار اوروپانی خلقی بولان تینك بولماقنی بیرده اولار قبول ایتمی. اوروپانی خلقی ترقی ایتکین چاقی، اولاغه راحتلق ایرکنلك ارتغان چاقی اوروپانی فاچه لیقلاری اوزلنی قولوندا غی بسرمانلانی قول ایتمکه اولانی حیوانلانی ییمیك اوزلنی منفعتینه ایشلیتمکه کیریشدی. یوز ییل چاقی زمان دا اوایتف کوچ بولان حریتنی آلغان، بارده آراسنده تینك لك بولماق اوچون شونچاقی زمان قان توك کن فرینك لیر «فاس» «جزائر»، «تونس» دگن یرلنی بسرمانلارین اوزلکه قوللار ایتکینه بولمای داغیده شام نی بسرمانلارینه ده قول اوزاته؛ اولانیده بسرمانلاردان، تورك لیردن آییرف اوزلکه قوللار ایتیف ایتمکه سویه.

شوکوییده، انگلیس لنی فاچه لیغی، خلقغه اینك ارتیف اختیارلاری بیرگن فاچه لیق حتّی اولانی قیرالینی فاچه لیقنی ایشیندنده بیرده اختیاری یوق، بارده اختیار خلقده دف ایتیله. شولای بولماق ده بولان بیرچه انگلیس لیر هندستان نی خلقینه خاصوقده بسرمانلاغه ایتمیگن ظلم تارلیق یوق. هندستان غه سیاحت (۲) ایتگن «جورنال» چیغاراغه بیر بسرمان کشی نی آیتووونه قاراغانده: انگلیس لنی پالیزیاسی توبیلف ساقات بولغان، آقساق بولغان هندنی بسرمانلارینی ساناوی خیلی اورگه بارا. امّا اوسترالیانیده ایتالیانیده قولوندا بسرمان لار یوق ایدی؛ اولارده بسرمان «قوللار» سیز تورماغه سویمه دی: تورك لنی انقلابینی قال مقالین، فتنه سین اولار بیك یخشی، اوزلین بسرمانلانی «قوللار» ایتف ایتمکه بیك اونغایلی فرصت کوردو. اوسترالیالار «بوسنه - هرسك» دگن تورکله نی ولایتین توتدو ایتالیالارده طرابلس نی اوستونه داو بیلدیردی. انقلاب نی فتنه سیندن ایچیندگی قالمقالدان بیرآن ضعیف بولغان تورك لنی حکومتی ده بیرخیلی داولارده ایتگن سونغ سویسه ده سویمسه ده شو ولایت لانی اولاغه قویماغه توشدو.

روسلانی قولونده ده ۳۰ — ۳۵ میلیون بسرمانلار بار؛ رومانوفلار بوسون اسکی حکومت بوسون شو ۳۰ — ۳۵ میلیون بسرمان لانی قول لار ایتگینی بولماغان ایدی؛ داغیده استانبول، بوغازلانیده آلماغه سویه ایدی شو یاقده بارده بسرمان لنیده قوللار ایتمکه سویه ایدی؛ آدم نی اولانلارینی اوستونه دنیانی یاراتغان بیرلی بویاقغه کلگن اینك اولو بالاه بولغان شوقانلی داوغه روس فاچه لیق گیرماقغه سبب ده شو ایدی. شو نو رومانوفلانی حکومتی بارده عالمغه آلدین

(۲) «سیاحت» دگن زات دنیانی کوزماق اوچون آیلانما قدر.

اعلان ایتدی حتّی حریت دان سونغده روسلانی بیرتایفه سی شو فکردان بیرده آیریلماي. وامّا اروسلانی حریتنی گیرتی اولانلاری بولغان «دیموکراتیا» دگن تابونو شو فکرنو بوزدو. بیر ملت باشغه ملتنی اوستونده حاکم لیك ایتمکه یاراماینغانی، بیش ده کشی نی یرین کوچ بولان آلماغه یاراماینغانی بیان ایتدی. یانغیز بیان ایتفده قویمادی باشغه فاچه لیقلاغه ده شو زاتنی قبول ایتدیرمکه گیریشدی. شولای بولغانده اوروپانی خلقینی آماسینده بیرین بسرمانلانی بیرسامه دوسو بوسه شو آدم لار اروسلانی «دیموکراتیا» سینی آدم لاری بولماغه گرك. هالی بولغونچه بسرمانلانیده آدم لاغه حساب ایتمگن شولار توگول چیقمادی. اوروپانی خلقی بسرمانلانی اسکیك گورماقنی بیر اولوغیبی اوزلیرده بسرمانلارده ده بار «اوروپا» ده غی باشغه ملت لیر اوخوف بیلملی بولدو اوزلنی بیلمینه گوره حقوق، اختیار طلب ایتدی شو اولاغه آرتده توشمه ده توشدو. شو بیزین یانیبز داغی ارمنی لنی گورجولنیده فاچه لیقنی ایچیندن بیزدین ارتیف حقوقلاری بار بیزدین کوف ارتیف بیلمیده بار. هالی بولغونچه بیزین بسرمانلانی بیلیمی آز ییمك حکومت دان طلب ایتمگن زاتیده یوق ایدی. امّا هالی اروسلانی قولوندا غی بسرمانلار خاصوقده «ایدل» نی بویوندا غی تاتارلار براز اویاندی، حکومتدان باشغه ملت لکه بولغان حقوقلانی اوزلکه ده طلب ایتمکه گیریشدی: سیاسی طلب لار بولان اینك آلدین میدانغه چیقغان آدم لار بولماق اوچون بیز باشغه بسرمانلانی آراسینده بیرآز اوکتملیك ایتمکه یاراي.

حجیو برهان الدین

اداره تواریخ که قاراغان زمانده خلق غه بیر یلگن کوف اختیارلار گورونه کاغذغه یازیلف قالاغان خلق نی آراسینده یوروتمیگن. شوهالی بیزگه بسرمان لاغه توشگن اختیارده شولای کاغذده یازیلف قالمای خلقنی آراسینده یوروتمکه طلب ایتمکه گرك اختیار توشدو. وف فرخت توراغان آدم لارده اختیار کوف قالمای. آنی ساقلامغه هنرده، بیلیمده تاریخ بولکه بیزکه داغستان نی اهلسونه تاریخ حریت ده اختیارده بیزین دین گه ده یاراشماغان یاغندان بیزگه راحتلیقده بولاغان خلق نی آراسینده تینك لیکده بولاغان.

(داونوخبرلاری)

(رسمی خبر) ۸ نجی سنتابرده «سیسیگال» دگن یرلی یووغونده، دوشمان توف اورغانی سونغ هجوم ایتدی. دوشمان اوستونه چافماق لیغین یرین عسکرلرن توفنوگوللیسی بولاری توقتاتدی. «یاکوبشتاد» یاقده ۸ نجی سنتابرده، دوشمان ایرتیندن باشلاق یرین یرگه خاصوقده «دوکتیرن» — «زیلبورغ» نو یووغونده بولغان یرین خندا قلاغه بلک کوچلو توف اوردو. توش وقتیده هجوم «آدمینان» دگن یرده گی یرین سنکرلی آلغان سونغ داغیده آلدین یرلی گلف «دوینا» دگن سودان ایکی ویرش منزلده گی یرین یرلی توتدو. یرین عسکرلر «دوینا» نی اونغ یاغینه ارتین یرلی قاینته.

گون باتیش یاقده

۸ نجی سنتابرده «سونسیان»، «پوستاوا» دگن یرلی یووغونده داولار برله.

رومانیا یاقده

۷ نجی سنتابرده، گیچه دوشمان «مونچیلو» دگن یرنی یووغونده بولغان رومانیالاری سنگرلرینه اوچ کیرن اوستونه چافدی؛ اوجده کیرن دوشمان نی اوستونه چافما قلیغین گیری اوردو. دوشمان داغیده ۸ نجی سنتابرده ایرتینوق «پروزیسچی» دگن یرده گی رومانیالاری سنگرلرینی اوستونه چافغان ایدی آنده ده گوتون یرلی قاینتاردی.

کافکاز یاقده

آلشینماق یوق.

هوا ده

«جیتومیر» — «دوبنو» دگن شهرنی اوستونده طارگون دوشمان نی آیری فلانلاری تابون — تابون بولوف آیلانه، اولار آنده کوف بومبا اوزساله.

(داوده اولگن آدم لاری سناوو)

«کوپینهاك» دگن شهرده غی (۱) اینستیتوت ده چیلغان اینك گیرتی خبرغه قاراغانده شو

(۱) «اینستیتوت»: اوللو، اینك اوردگی اوخویغان یرگه آیتیلاغان زات.

داوسیبلی انسانغه بولغان ضرر شو صورتده: اینك آز حساب بولان ۲ میلیون آدم داوده اولگن یا رالانغانی بولغان، یا نغیز اولگه نی ۷ میلیون بار ۵ میلیون بوتو، قولو توشگن ساقاطلار بار.

شو داوده اولگن آدم لاری جیف بر بر ینی یاغینه سالف بیر سیدیرو ایتف تیز سه. ۲ امنك «گیلومتر» (۲) چاقی اوزون بیر منزل تاریق بولور ایدی. مثلا: «پاریج» دگن فرانسه لاری شهرینده ان «ولادی ووستوك» دگن اروسلاری شهرینه یتشگنچه اراسنده بولغان چاقی اوزون منزل تولور ایدی.

داغیده داو بولماق سیبلی ۹ میلیون چاقی انا سیندان تووولاجاق یاشلار تووولماسی قالغان.

(۲) «گیلومتر»: بیر ویرش چاقی منزلگه آتیلاغان زات.

(دیوینسك نی کویونده قوییماق)

«دیوینسك» دگن شهرنی ایلا ناسینده بلك کوچلو داو بولور یمك گوروونه گن سایه لی آنده بولغان حکومتنی بارده مؤسسه (۳) لارین باشغه شهرغه کوچوره توره. خلقنی اراسنده بلك اولو قورقو بار.

(۳) «مؤسسه»: حکومت نیکه بوسون باشغه بوسون بیر ایشنی یورو تهگن یرگه آیتیلاغان زات.

(ریگا یاقده)

(۱۰ نجو سنتابرده رسمی خبر) ۹ نجو سنتابرده ریگا یاقده بیرین عسکرلر دوشمان نی آلداغی تابونلارین ارتین یرلی قاینتارف «روبن» دگن یرده بیر از آلدین یرلی بارغان. «یاکوبشتاد» یاقده بیرین عسکرلر «دوینا» دگن سونو اونغ یاغنده ارتین یرلی قاینتف شوندہ بگیگین بیرین عسکرلر شو سونو سول یاغینده بیگیمگه گیریشگین دوشمان نی عسکرلرین توفنو گوللی سینه توتغان.

(۱۱ نجی سنتابرده رسمی خبر) ریگا یاقده، «پیسکوف» نو تاش یولونو ارت یاغینده بیرین عسکرلر اوستونه چاووف «سیلز یمنیك» دگن یرده «سیپتیلی» — «تیمیران» دان بیرو یرست آلیاغینده دوشمان نی سنکرلرین توتدو. دوشمانغه اولو ضرر بولدو: داو نومیدا اینده ۴۰۰ اولگن کشی قالدی ۴۰ سالدات اسیر بولوف توشدو ۱۰ پولیموت غنیمت توشدو. شو بولغان داوده کاماندیرلیك ایتمگن «سوکولوف» دگن بیرین گیناراللر باشینه بومبا تیف قارالاندی. رومانیا یاقده بوسون کافکاز یاقده بوسون باشغه آلشینماق یوق.

(بسرمان لاری حالیندان)

(بخارادہ بسرمان «گمناریا»)

حالی بخارادہ بسرمان یرلی اعدادی (۱) مکتب ایتگن. شوندہ اوخوو نو تیلی ایتف تورك تیلنی قبول ایتگن. شوندہ اوخویغان یاشلار دین شریعتنی آنغلاف دینی تربیه، دینی طبیعت آلدیرماق اوچون اوندہ شریعت نیده، اخلاق نیده، درسلارین بولدورماغه قرار بیرگن.

اداره — آلداغی نومیر مساوات غه بیز، آلیاقده بیرین بسرمان لاری علمنو قایتاغان بیری بولغان «بخاری»، فاچه لیقده بیر سامه شولای اوخویغان بیر یوقلوغون یازغان ایدك، شوندان بلك فشمان بولماقنیده ظاهر ایتگن ایدك. حالی سامه شو «اعدادی» مکتبنی آچماغه بخاری خلقنی ایش تاماما قلیغین بیز قوتلا یبیز. یانغی آچیلغان اعدادی بولان ترقی ایتماقنی، آندان چیقغان یاشلار «ملی» تربیه آلغان، ملتنگه قولاق ایتف بولاغان بولوف چیقماقنی، بیز الله دان تیلیبیز. الله توفیق بیرسین آمین.

(۱) «اعدادی» اورته مکتبنی آتی ۱-۲-۳-۴ ییل کیچی مکتبده اوقوغان سونغ بارا غان اولو مکتب.

(بسرمان لاری بیر بیرینه کومگی)

قزان نی یووغونده غی ولایت لاری بسرمان لارینه مختاریت آلمغه، آنی قاینغی سین ایتمگه بیر هیئت ایتگن ایدی. «ترجمان» دگن باغچه سرای ده چیغاغان بسرمان گازیت آیتاغان زاتغه قاراغانده: شو غار کومك، شو غار تاریق بولاغان خرجغه بولماق اوچون قریم نی بسرمان لاری اولاغه ۵۰ منك مناث آقچه بیرگن بو رجغه وقفنو آقچه سیندان.

داغیده باغچه سرای داغی بسرمان کامیتیت، قزان ده غی بارده بسرمان عسکرلری کامیتیتینه ۱۰۰ مناث کومك بیرگن.

هندستان نی آدم لارینی تیلگرامی

مای آینی اوللنده مسکوده بولغان بارده بسرمان لاری وکیللرینی جیینینده بیرگن قرار لاری اراسینده شو ماده ده بار ایدی: («اوروپا» ده بولغان فاچه لیقلاری قولوندا غی بسرمان لاری

اوروپا، نی خلقی اوزلیرجه آدم لار بولوف
یرمی، اولار اوبسرمان لاری اوزلکه ایشلیگه
راتقان حیوانلاردن، اوزلیرنی ایشلتمگه توتقان
للارجه گرک. شولای بولماق سایه سی
ن طلب ایتمه یز فاچه لیقنی اوزگه ملتلرنه
لغان حقوق، اختیارنی بسرمان لارغه ده بیرو
لاریده، اوزگه لیر بولاردن تینک ایتماق، حریت
گن زات «اوروپا» نی خلقینه خاص بولماغه
ارامانس. حریت «اوروپا»نیکه بوسوت
«افریقا»، «آسیا»نیکه بوسوت بارده خلق
نه تینک بولماغه گرک. اولاریده آدم گوزمگه
یرک، روسیه حکومتده شوراتنی قبول ایتماقنی
طلب ایتمه یز) دف.

هندستان خلقی «راشتقم ولم» دگن شهرده نی
کامیتیندن پتروغراد دانی بسرمان لاری کامیتیندن
بسرمان لاری شو قرارین قوزلاف شوآرتده
نی تیلگرام گیلگن: «بز، هند نی خلقی،
روسیه داغی بسرمان لار «آسیا»، «افریقا»
نی خلقینه یاخشیلق، منفعت طلب ایتف
بیرگن قرارنی اوچون بیک اولو بارک الله بیره بز
«افریقا»، «آسیا» نی خلقیده «اوروپا»
نی خلقی بولان حقوقلارده، اختیارلارده تینک
بولماغه گرک، شونو حکومت اوزلنی آنی بولان
قبول ده ایتمگه گرک دف طلب ایتماق سبلی
بسرمان لار بارده آدم نی یاشلارینه بیک اولو
فایده ایتدی. بارده عالم نی گوزالدیندا
انگلیس لیر قول لار ایتگن، اولار اوزلکه
حیوان لاری بیلن ایشلتف منفعت آلاغان
٣١٥ میلیون چاقی هندستان نی خلقی
بیلگن: انگلیس لنی استبدادین بوزوف
هندستان نی خلقی اوزلکه حریت آلف بولسه
استبدادنی انک کوچلو باغانه سی بولغان
انگلیس لنی استبدادی بوزولاجاق دف.
شولای بولغانده، هالی هندستان نی خلقی اوزلکه
شو حریت نی آلماغه، انگلیس لنی استبدادین
بوزماغه بیزین یاردیاجیبز، گوچو بوز بولان
چالیشابیز.
گون توروش یاقده، نی بارده خلق لار بیری

بیری بولان بار اتماق سبلی روما نرفلانی
استبدادین بوزغان روسیه حکومتنی گورمک
لگی سبلی بارده گون توروش یاقده بولغان
خلق بیک تین کوپی ایتی. روسیه داغی
بسرمان لار ایتک آلدین شو فایمگه گیریشماق
لیتنه بز، هذ لیق بیک بارک الله بیره بز»
هند ستانی «ملی» کامیتیتی

(«گوگرک» (١) ده بولغان بورک اوروپاغه ایش)

«آیچق سوز» دگن باکو گازیت ده شولای بیر
خبر یازغان: ٢٤ نچو اوغوستده بیر بسرمان
گشی بیر یاشیک یوروم آلف باده بولغان
«روپیانس» دگن بیر ارمنی ابسیر آنی آلدینده
بارف یاشیک نی ایچیندا ساووت بارف
اونو توتمگه گیریشگن شونده یووقده
بولغان «ملیز یانیز» (٢) اسماعیل عمیزاوغلی
دگن گشی یاشیک نی آیتغان ایچیندا بیرده
یاتروب، گولی تا بولماغان. شو زمان ابسیر
شو ملیز یانیزگه آیتغان سین شو ساووتنو
نگه یوروته سین دف. اول جواب بیرگن
مین ساووت یوروته مین ملیز یانیز ایکنکه
دف. شو زمان ابسیر یاغنده نی ارمنی لگه
آیتغان شو گشی نی اولتورمگه باجارمایموسوز
بیرمه دف. ارمنی لیر ملیز یانیزنی توبلمگه
گیریشگن. شو زمان «بسرمان لاری اولتوروگن»
دف تاوشلاردا ایتف بارلاردا نی بسرمان
لاری اوستونه یاقغان. خیلی بسرمان لاری
توبلف، اولتوروف انچیتگن سونغ ساووتنو
تونتیرمه دف بهانه ده ایتف بسرمان لاری اوی
لیرین تالاماغه گیریشگین شو فتنه گیچه ساعت
سکیزگه یتشگنچه باسیلماغان.
شونده ملیز یالاری بجالنیگی بولوف توراغان
«اماتونی» دگن گشی آیتاغان زاتغه قارالغانده
کوبوسو شو فتنه نی ایتمگن ادملار ارمنی
سالداتلار بولغان بیراق اوزگه سالداتلار،
شهرنی خلقیده بولغان. شو فتنه ده بسرمان لاردان
٨ آدم اولگن، ٣٠ آدم یارالانغان، ٤ آدم قایده گیتگنی
بیلینمی تاش بولغان.

(١) «گوگرک» قازاق گازیتده نی بیر شهرنی آتی اوزلکه اوگارده ایکسانده بیروقول، دف گوگرک
(٢) «ملیز یانیز» حریت بیرگن سونغ پالیز یانی بیرنده گی شهرنی ساقلایغان آدم لار.

«انقلاب — حریت»

(«ویبورغ» دگن شهرده بولغان ایش)

آلدینغی نومیر مساواتده، «ویبورغ» دگن
شهرده سالداتلار کوف ابسیرلنی اولتورگن
دف یازغان ایدک شو نو محکم خبرین بیلمه گن
ایدک. هالی شو نو حقیندان «ب. و.» دگن
گازیتگه شولای تلگرام گیلگن: گازیلوف
نو ایشینی حقیندان حکومت «فینلاندیا» (١)
ده نی عسکرلنی اوستونده گی ادا ملغه آلفساق،
بیک گیرکلی تلگرامالار یبیرگن. آندا نی
کورفوصنو گاماندیری بولوف توراغان «اورانوفسکی»
دگن گینارال حکومت دان گیلگن شو تلگرام
لاری سالداتلاردان یاشیرغان، گازیلوف
نه قارشی بارماغه سالداتلار یبیرگن
حکومتنی بویروغون تمام ایتمگن: اوندا
عسکر یبیرگن. شو زات سبلی سالداتلار
شو «اورانوفسکی» دگن گینارال نیده «ویبورغ»
نو گاماندیری بولوف توراغان «ستیپانوف»
دگن گینارال نیده نیش باشغه ابسیر لنیده
توبیلف، تاقتاف خیلی انچیتگن سونغ دنگیز
گه تاشلاغان.

داغیده شو گازیت یازه: گینارال «اورانوف»
نوده «ستیپانوف» نده توتوف بولغان. شولاری
تومانقه سبب: اولاری اویلیرین تونتگن
زماندا آنده تا بولغان کوف گاغذلار اولانیده
گازیلوفنوده ارا سنده یاراشوولوق بولماقنی
آنغلاغان. توتغان سونغ اولاری محکمه غه
بیرمگه دف توسناقغه سالغان بولغان.
ساعت بیشده سیاووتو بولان بیر تایفه سالداتلار
لار گیلف اولاری توسناقدان قیرغه چیغارغان
آلف باراغانده. کوفوردده کوف انچیتگن سونغ
ساعت ٨ ده کوفوردن سوغه تاشلاغان
شونده تاشلانغان آدم لاری باریسیده ٧ گشی.

(١) «فینلاندیا»: پتروغراد نی آرتی یاغنده بولغان روسیه نی بیر اولوولایتی.

«ویبورغ» ده: شونده اغی بیر شهرنی آتی.

(آریولنو بیرینده آی سالماق)

انداں، باکوده‌گی بسرمانلانی «ملی کامیتیته»
ولای تلگرام گلگن: «قزانده‌غی بارده
سرمانلانی کامیتیتی «سویم بیکه» دگن
اره‌نی اوستونده‌گی «آریول» نو قربان بایرامن
ن الف تایدیراجاق. شوکون، خاص سویونج
علامت لارینده ایته جاق. «آریول» نو
رنونه آی ده ساله جاق» دف. داغیده
نی ایته گنده خیلی خرجده تاریق بولورده
غار کومك ایتماقنیده طلب ایتگن.

اره قزانی آیلانا سینده‌غی بسرمانلانی بیر
ان بیك کوچلو فاچه لیغی بارایدی؛ حتی
وسلانی فاچه لغیده باریسیده اولانی قولونه
شگن ایدی؛ بسرمانلانی اوزلنی غفول لوغو
لیمسیز لیگی سببلی اول فاچه لیق آسته آسته
عیف بولماغه باشلادی؛ باشغه باشغه
واق «خان» لقلاغه اولیشیندی؛ آخرده
ریسیده اروسنو قولونه توشدو، «سویم
که» دگن مناره ده قزانی «خان» لق
انیندان قالغان مناره.

رمانو فلانی ظالملو قوللاری شو مناره‌نی اوستونه
الغان آریولنو تایدیرف آنی بیرینده. آی نی
المغه کوچو بوز یتشگن گون نوگورماقغه بیز
ك سویونوف الله‌غه اولو شکر ایته بیز.
زانده‌غی بیزین بسرمان قاردا شلاریبیزنی
واریشین بیز یوردیگیز بولان قوتلایبیز.

بسرمان مکتبلاری

زان «گوبیرنه» نی «زیمستوا» سینه اویزدنی
یمستوا سینی وکیل لیری جیلف خیلی گونلیر
لس لیر ایتگن. شونده مجلسده اوخوماق
حقیندان شولای قرار بیرگن:
) بارده بسرمان مکتب لارده اوخوماق بسرمان
ل بولان بولماغه گیرك.
) اوزلنی مکتب لارینی ایشین یورو تمکه
رمانلاغه تمام اختیار بیریلمکه گیرك.
) شونده یاشلانی خرجی فاچه لیقدان
لماقنی طلب ایتمکه گیرك.
) «زیمستوا» نی خرجیندان بسرمانلار اوچون

آچیلغان معلملنی حاضر ایته‌گن مکتب ده
بوسون اوردرجه داغی مکتب لارده بوسون
بارده اختیارنی بسرمانلاغه بیرمکه گیرك».

کافکازده

(مکتبلار)

کافکازده‌غی بارده اولو مکتب مکتبلارنی، بیردن
«ملی» ایتف ایتمکه (ای خلقنی اوزلنی تیلینده اوزلیر
سویگن کویده اوخویغان مکتب لار ایتف ایتمکه) ممکن
بولمای. نگه دیسه کافکازده اوخوماقنی ایشین
بورو ته گن کامیسار لیقده اوغار تماریق
بولاغان حاضرلك، یاراشینماق یوق. شولای
بولغانده شوغار تاریق بولاغان یاراشینماق،
حاضرلیك ایتماق اوچون «ملی» مکتب لانی
جمعیت لارین ایته توره. اول جمعیت لار بیر
پروغرام حاضر ایتف شونده اوخوماغه
کتابلارده حاضر ایته جاق.

اوخوونو ایشینه قارایغان کامیسار اورته
مکتبلاغه شولای تکلیف ایتگن: «یانغی اوزگه
بویروق گیلگنچه «ریالنیا»، «گمنازیا» دگن
مکتبلانی اینك تومنکی کلاسلارینه یاشلانی
قبول ایتمکه یاراماس، اوردکی کلاسلارینده
خلقنی اوزلنی تیلینده اوخوماقنی آرتیق ایتمکه
گیرك» دف.

داغستانده

ساووتنو کاغزی

ساووت تاقماغه کاغذ المغه سویگن گشی
شوره داغی اوبلاستنوی کامیسارنی کنتریلارینه
بارف ایکی مناث آقچه بیرسه شو ساووتنو
کاغیذین بیره. الدین یمك اوغار عرضه
یازدیرماغاده صورت الدیرماغاده توشمی
حاصلی شو ایکی مناتنیده الف کنتریلارغه
بارغان گشی که اواره سیز شو ساووتنو کاغیذین
بیره.

جرنالنی توقتاتماق

تیمیرخان شوره ده قموق تیل بولان چیغانان
«تانغ چولپان» دگن جرنال بارایدی شو جرنال
ده چیغارغان ایدی انجیده سالدات لار ظالمو
بولان اولتورگن بیرتاو ملیزیانی اولتورگن صورات‌ین

شولای قال مقال زمانده سالدات لار
شولای ظلم بولان ملیزیانی اولتورماقنی خلقغه
گورسه‌تف اولانی یورك لیرین یامان ایتمکه
یاراماسدف شو جرنالنی ٢ نجی نومیرین
حکومت توقتاتف شو صورتنی بوزدوردو.

اداره شو سالدات لار ملیزیانی اولتورماق
نیچاقی بیزگه بسرمانلاغه قیین زات بوساده
او بارده سالدات لار یاراشیف ایتگن زات
توگول ایکنگه. یاده او بارده سالدات لار اوزوکر
راضی بولغان زات توگول ایکنگه. بیر ایکی یامان
اوسال سالدات لار ایتگن زات سببلی بارده
داغستانده بارده سالدات لاغه یورك لیرین
یامان ایتمکه یاراماس. شو زمان نیچیده گشی
باردر سالدات لانی آلاسنده ده شولای بیزین
آرابیزده ده بیزینده شو سالدات لانیده آرالیغین
بوزماغه طلب ایته گن اولاغه بیز قولاق
آسماغه یاراماس قاردا شلار بولغان چاقی
فتنه‌نی بیتدیرمکه طلب ایتمکه گیرك.

(اداره‌غه مکتوب)

حریت واسلام

دین اسلامنی پروگراماسی (توتغان یولو):
انسانلاغاته نگلیك به رمه‌ك، قوللانی آزاداه تمه‌ك
مظلوملانی ظلم دان قوتغارماق، عاجز فقیرلاغا
کومه‌ك اتمه‌ك، حاکم له‌نی سایلاو بولان قوماق
، هارایشنی بیله‌گه نله‌ر اویلاشیپ مشاوره بولان
یورو تمه‌ك، خلقنی آراسینده علم معرفت یایماقدر
الله تعالی انسانلانی اه‌رگین یاراتغان. یاخشی
یوللاردا یورومه‌گه و یاخشی ایشله‌ر ایچون
چالیشماغا آغارهه‌چ بیر یاغیندان آتارلیق
گورسه تمه‌گه‌ن. دین اسلامدا انسانغا شولانی
اویره‌ته و شولانی تاریقلیغین بیلدیره‌در.
دین اسلام بیر یاغیندان حاکم‌لنی ظلم نو توبیندن
یانچیلیپ، بیر یاغیندان مسلمانلار اوزله‌ر
تقصیرلی بولوپ، قیم سیز قالغان یتیم یاشریمك
به‌ك تارلیقدا، به‌ك یازیقلیقدا قالغان اه‌دی
اوغار گوره بیر بیر آدملار دین اسلامنی پروگراماسین
کوپ تارییلیپ حریتنی مسلمان دیندن باشغا بیر یانغی
زاتغا حساب ایته‌له‌ر. امابو، اوللو خطادر. (محمد دیبروف) بیتمدی آرتی

(ناشره و محرره محمد میرزا ماوراییوف)